

הדף היומי בהלכה

יום רביעי א' באדר א' תשע"ז

הלכות תפילה סימן פט עמוד 240

ב'דף היומי בהלכה' הנלמד היום נעסוק בנושא:

למי אסור ללמוד לפני התפילה? • מה כתוב בזוהר הקדוש על אכילה בלילה? • האם מותר להתקלח לפני התפילה?

למי אסור ללמוד לפני התפילה?

משעה ש'האיר פני כל המזרח', אסור לאדם הרגיל להתפלל ביחידות, להתחיל בלימוד תורה ביחידות בביתו, או בבית מדרש שלא אמורה להתקיים בו תפילת שחרית, מחשש שמא ישקע בלימודו ויאחר את זמני קריאת שמע ותפילה. ויש אומרים שהאיסור הוא רק מסמוך להנץ החמה, שהוא הזמן הראוי לכתחילה לתפילת העמידה של שחרית. ואם מבקש מאדם אחר להזכירו להתפלל - מותר. ולפני קריאת שמע ותפילת ערבית מותר ללמוד תורה בכל אופן. [סעיף ו' וס"ק ל', לב ו'לד; ביאורים ומוספים דרשו, 39 ו'41]

מה כתוב בזוהר הקדוש על אכילה בלילה?

החל מחצי שעה לפני עלות השחר אסור לאכול 'אכילת קבע', דהיינו פת, עוגה או משקה משכר, בכמות הגדולה מ'כביצה' (53-45 גרם, לשיטות השונות), עד לאחר הנחת תפילין, קריאת שמע ותפילה. ואם התחיל בסעודתו בזמן המותר - רשאי להמשיך עד עלות השחר. אך אם התחיל בזמן האסור, יתכן שצריך להפסיק אף לפני עלות השחר. ועל פי הזוהר הקדוש - המתעורר משנתו לפני עלות השחר לא יאכל מאומה, אלא אם כן יש בכך צורך ללימודו ותפילתו; ונכון להקפיד על כך. [סעיף ה', ס"ק כז-כט, וביה"ל ד"ה צריך וד"ה ויש; ביאורים ומוספים דרשו, 35, 36 ו'38]

האם מותר להתקלח לפני התפילה?

החל מעלות השחר אסור להכנס ל'בית המרחץ' עד לאחר קריאת שמע ותפילה. ויש מפוסקי זמננו שהורו כי רחיצה במקלחת אף היא אסורה, אלא שנוהגים להקל כשהיא נעשית לצורך טבילה במקוה. ויש שהורה כי מותר לרחוץ במקלחת אף ללא טבילה במקוה, אך ללא שימוש בסבון וכיוצא בו. ויש שהורה כי מי שקשה לו להתפלל ללא רחיצה במקלחת, מותר לרחוץ. ויש שהורה כי מותר לרחוץ פניו, ידיו ורגליו, ואם נחוץ באקראי לרחוץ מקומות נוספים בגוף - ניתן לעשות זאת אף עם סבון. [סעיף ז' וס"ק לו; ביאורים ומוספים דרשו, 42]

אתמול למדנו

- אסור לאכול ולשתות מאומה לפני תפילת שחרית. ואכילה לצורך רפואה מותרת; וכן מותרת האכילה למי שרעב במיוחד, או לאדם חלש הנצרך לכך.
- מותר לשתות מים לפני תפילת שחרית, וכן מותר לשתות קפה ותה ללא סוכר וחלב; והורו הפוסקים כי בזמננו מותר לשתותם אף עם סוכר, וכן עם חלב.
- בהגיע זמן תפילת שחרית, אסור לצאת לדרך טרם תפילה, הן משום שאסור לעסוק בצרכי עצמו לפני התפילה, והן משום שההליכה בדרך עשויה לגרום לחוסר ישוב הדעת בתפילה.

מחר נלמד

- מתי יש להעדיף תפילה בישיבה על פני תפילה בעמידה?
- מהו הזמן המוקדם ביותר לכל חלקי התפילה?
- מדוע אסור לעמוד במקום גבוה בתפילת העמידה?